

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΜΝΗΜΗΣ ΣΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

υποστρατήγου ε.α. Νικολάου Ζαρκάδα

{e-mail: nzarkadas@gmail.com}

Εισαγωγή

Γενοκτονία: ορίζεται το σφοδρό και ανελέητο κύμα σφαγών, διώξεων και μαζικού εκτοπισμού των ελληνικών πληθυσμών της Μικράς Ασίας, του Πόντου και της Ανατολικής Θράκης, που πραγματοποιήθηκε αρχικά από το Οθωμανικό κράτος και κορυφώθηκε από το κίνημα των Νεότουρκων, κυρίως κατά την περίοδο 1914 -1923, ήτοι κατά τα χρόνια του εθνικιστικού κινήματος του Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ.

Αποτελεί τμήμα μιας ευρύτερης πολιτικής εθνοκάθαρσης που στόχευε στους χριστιανικούς πληθυσμούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, μαζί με τη Γενοκτονία των Αρμενίων και των Ασσυρίων, σύμφωνα με το δόγμα της τουρκικής ηγεσίας ότι: “Η Τουρκία θέλει να εκκαθαρισθεί από κάθε ξένο στοιχείο”.

Ιστορική Αναδρομή της Γενοκτονίας

Γενοκτονία Έγκλημα, το οποίο αποβλέπει εις την συστηματική και διαβιαίων έως επί το πλείστον μέσων, επιδιωκόμενη εξόντωση ολοκλήρου φυλής ή τμήματος αυτής ή θρησκευτικής ομάδας.

{Ο όρος καθιερώθηκε μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο}.

Ως κύριες μέθοδοι χρησιμοποιούνται οι μαζικές σφαγές των κατοίκων των πόλεων και χωριών, οι βίαιοι εκτοπισμοί σε αφιλόξενες περιοχές, τα καταναγκαστικά έργα χωρίς συνθήκες διαβίωσης, η καταστροφή των εκκλησιών και λοιπών πολιτιστικών μνημείων και οι απαγωγές παιδιών και ο εξισλαμισμός τους.

Προτού αρχίσει ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος στον Μικρασιατικό Ελληνισμό των δυτικών παραλίων της Μικράς Ασίας του Πόντου και της Ανατολικής Θράκης, με διαταγή των αρμοδίων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, άρχισαν με τρομακτικές ενέργειες οι εκτοπίσεις και οι απαλλοτριώσεις των ιδιωτικών τους περιουσιών, ως μέρος της εκτέλεσης του γενικού σχεδίου ομογενοποίησης της Τουρκίας.

Κατά την διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, οι πόλεις και τα χωριά κάηκαν και οι χωρικοί σφάχτηκαν, ατιμάστηκαν, εξορίστηκαν ή έφευγαν ομαδικά στα δάση και τα βουνά. Όσοι νέοι άνδρες χριστιανοί συλλαμβάνονταν, προωθούνταν στο εσωτερικό της Μ. Ασίας και κατατάσσονταν στα ειδικά τάγματα εργασίας {αμελέ ταμπουρού} ως άοπλοι. Εργάζονταν σκληρά υπό οιασδήποτε καιρικές συνθήκες για την κατασκευή δρόμων, διάνοιξη σηράγγων, μεταφοράς εφοδίων και πυρομαχικών. Πολλές φορές χρησιμοποιήθηκαν και ως υποζύγια για

να σύρουν πυροβόλα. Ρακένδυτοι και πεινασμένοι υπέκυπταν στις κακουχίες, στις ασθένειες και χιλιάδες πέθαναν από την πείνα και την κακομεταχείριση.

Η δεύτερη και συστηματικότερη περίοδος της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μ. Ασίας άρχισε μετά τον Μάιο του 1919, ήτοι μετά την απόβαση των ελληνικών στρατιωτικών δυνάμεων στη Σμύρνη.

Τα εγκλήματα και ο τρόπος εκτελέσεώς τους εκ μέρους των νεότουρκων είναι απερίγραπτα, φρικιαστικά και ξεπερνούν και την πλέον αχαλίνωτη διεστραμμένη φαντασία. Κτηνώδη επινοήματα βασανιστικού θανάτου, σαδιστικής κακουργίας, μεθοδικής απάνθρωπης συμπεριφοράς.

Οι Τούρκοι επεδίωξαν και επέτυχαν την εθνοκάθαρση, την καταστροφή των ελληνικών πολιτιστικών και θρησκευτικών μνημείων, την βίαιη εκδίωξη των Ελλήνων χριστιανών από τις προγονικές τους εστίες και γενικά την διάλυση ενός ολόκληρου κόσμου και πολιτισμού αρχαίου, μεσαιωνικού και νεότερου. Οι εκτοπισθέντες από την περιοχή της Ανατ. Θράκης ανέρχονται σε 220.000 κατοίκους, οι περισσότεροι των οποίων κατέφυγαν στην Ελλάδα, ως πρόσφυγες.

Επίμετρο

Η Ανατολική Θράκη υπήρξε επί αιώνες κοιτίδα ακμαιοτάτου ελληνικού πληθυσμού με έντονη οικονομική, πολιτιστική και πνευματική παρουσία.

Η γενοκτονία του Θρακικού ελληνισμού αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Γενοκτονίας του ελληνισμού της Ανατολής, συνιστά έγκλημα κατά της ανθρωπότητας και αποτελεί μια από τις πλέον τραγικές σελίδες της νεότερης ελληνικής ιστορίας. Προηγήθηκε δε της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μ. Ασίας και του Πόντου.

Ο μισός και πλέον ελληνικός πληθυσμός της Μ. Ασίας και της Ανατολικής Θράκης από τις αρχές του 1914 έως το τέλος του 1923 εξοντώθηκε υπό των Τούρκων. Υπολογίστηκε ότι ο αριθμός των θυμάτων υπερέβη το ενάμισυ εκατομμύριο.

Η Πολιτεία με τρεις νομοθετικές πρωτοβουλίες αναγνώρισε την γενοκτονία του Μικρασιατικού και Θρακικού ελληνισμού και καθόρισε ημέρες μνήμης αυτού.

Συγκεκριμένα, με τον νόμο 2192/1994 {ΦΕΚ 32 Α'} "Ορίζεται η 19η Μαΐου ως ημέρα μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου", {άρθρο 1}, με τον νόμο 2645/1998 {ΦΕΚ 234 Α'} "Ορίζεται η 14η Σεπτεμβρίου κάθε έτους ως ημέρα εθνικής μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας από το τουρκικό κράτος" {άρθρο πρώτο} και με τον νόμο 4954/2022 {ΦΕΚ 136 Α'} "ορίζεται η **6η Απριλίου ως ημέρα του Θρακικού Ελληνισμού**, ήτοι ημέρα μνήμης της γενοκτονίας αυτού {άρθρο 48}, το "Μαύρο Πάσχα του 1914" όπως συνηθίζεται να λέγεται.

Είναι καθήκον της Ελληνικής Πολιτείας, όπως αναγνωρίσει το ενιαίο της γενοκτονίας του Μικρασιατικού Ελληνισμού {Πόντου, Μ. Ασίας} και της Ανατολικής Θράκης και καθορίσει μία και ενιαία αποκλειστική ημέρα μνήμης.

Στη συνέχεια συστήσει μόνιμη διπλωματική και επιστημονική επιτροπή διεκδίκησης της διεθνούς αναγνώρισης της Γενοκτονίας των Ελλήνων της Μ. Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.

Αποτελεί επιβεβλημένη υποχρέωση η χάραξη εθνικής στρατηγικής στη διεκδίκηση της διεθνούς αναγνώρισης της Γενοκτονίας του Μικρασιατικού Ελληνισμού.

Η διατήρηση της ιστορικής μνήμης αποτελεί ιερό χρέος τιμής προς τα θύματα των γενοκτονιών του ελληνισμού και θεμέλιο εθνικής συνείδησης για τους Έλληνες.

Η γενοκτονία του Θρακικού Ελληνισμού “είναι ιστορικά αποδεδειγμένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη αν και αποσιωπομένη και ελάχιστα μνημονευομένη στην ελληνική ιστοριογραφία” {Κων. Βακαλόπουλος}.

Ευχαριστώ για την φιλοξενία.

Θεσσαλονίκη, Απρίλιος 2026.